

Projekt 101074714 LIFE21-NAT-IT
URgent Conservation Actions pro
Emys orbicularis v Italiji in Sloveniji

Projekt ohranjanja močvirske sklednice *Emys orbicularis* v Italiji in Sloveniji

Cilj projekta

Glavni cilj projekta je **izboljšanje stanja populacij avtohtone močvirske sklednice *Emys orbicularis* v Italiji in Sloveniji** z dolgoročnim programom ukrepov na **55 območjih Natura 2000**.

Zakaj projekt za ohranjanje močvirske sklednice

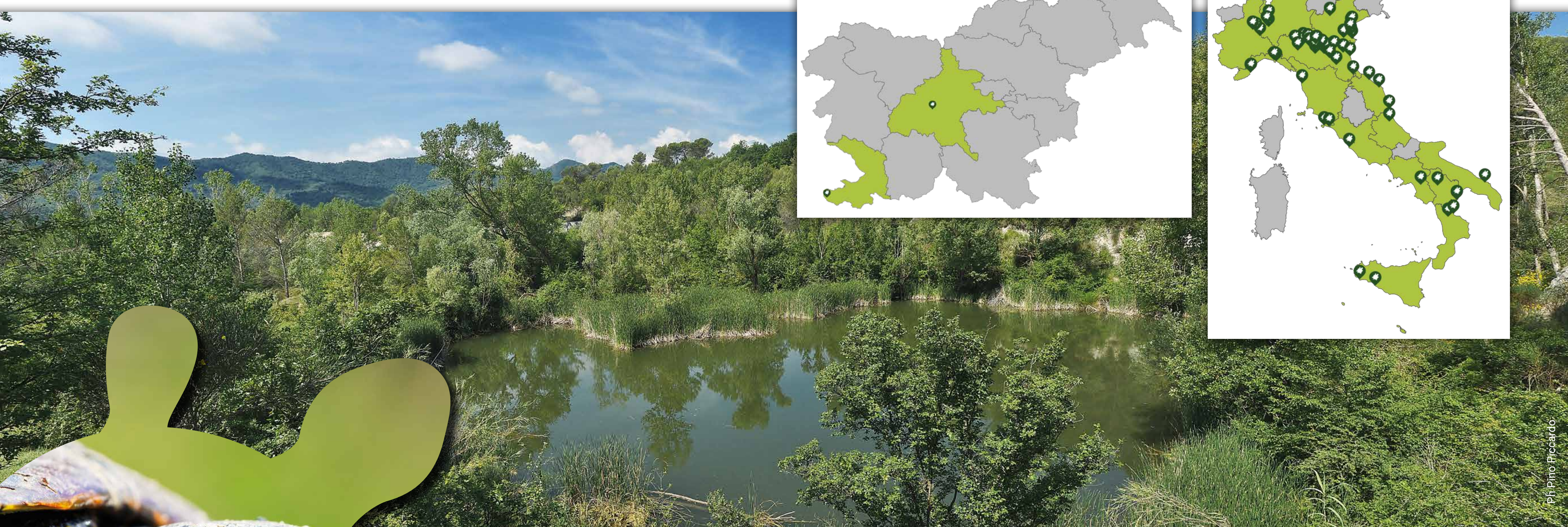
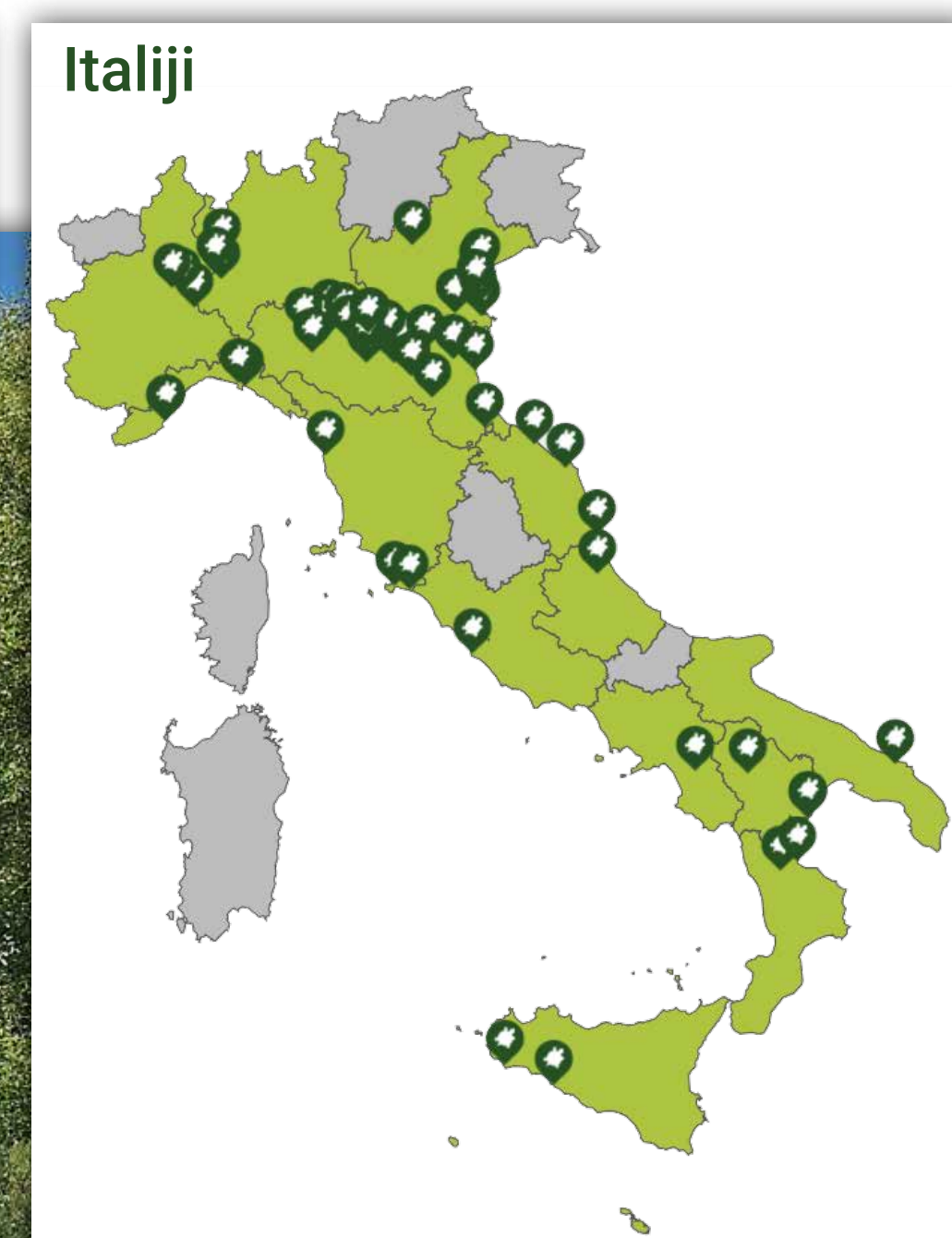
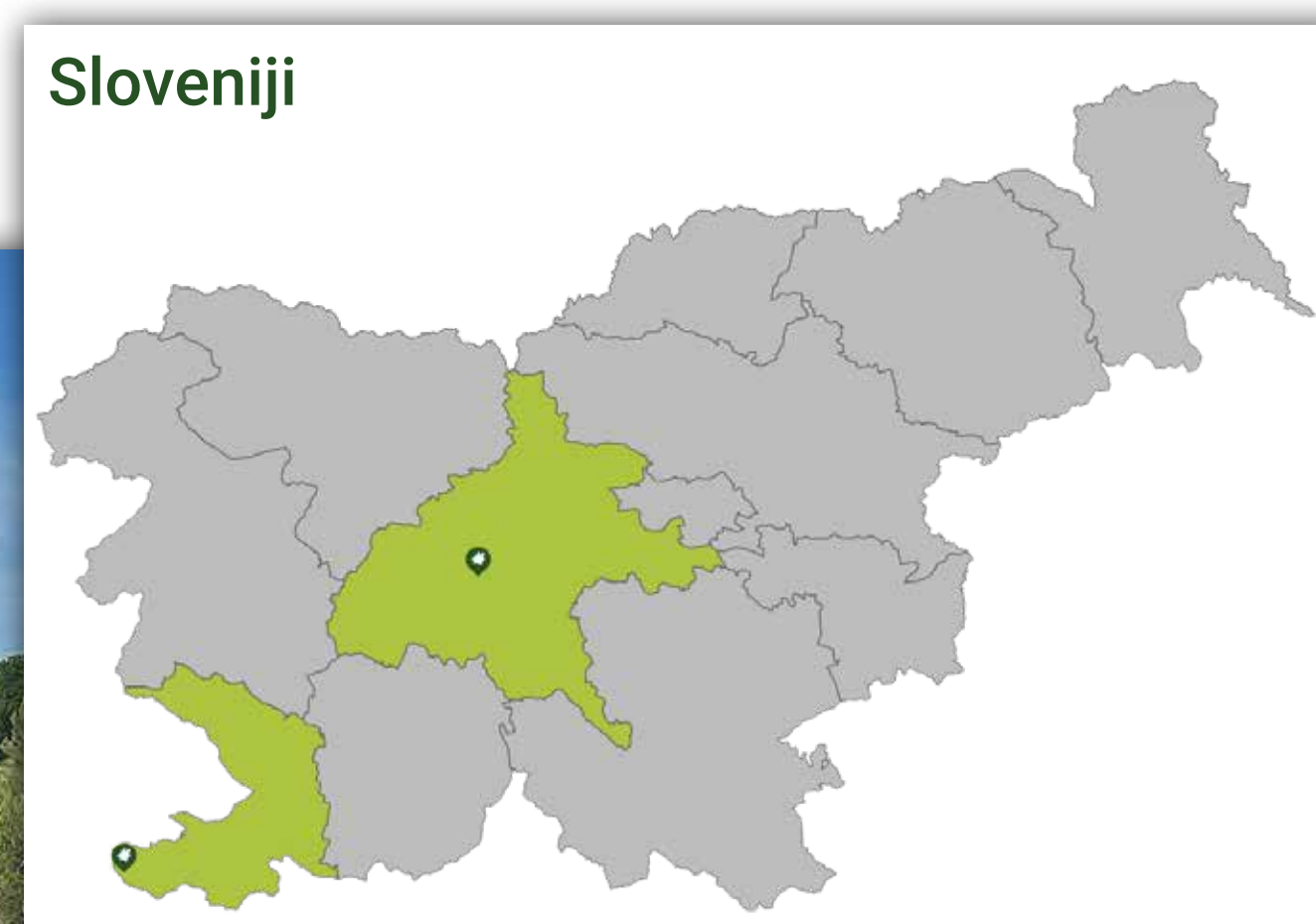
Močvirska sklednica *Emys orbicularis* je razširjena v južni in srednji Evropi, zahodni Aziji in severni Afriki. Spada med ogrožene vrste in **je zavarovana na nacionalni in mednarodni ravni**.

V zadnjem stoletju je zaradi številnih groženj številčnost njenih populacij močno upadla. **Njen življenjski prostor so mokrišča, kot so ribniki, močvirja, jezera, kanali in reke.**

Ukrepi, ki jih izvajamo:

- **obnova habitatov** na 30 izbranih območjih,
- **nadzor invazivne tujerodne okrasne gizdavke *Trachemys scripta*** (rdečevratke in rumenovratke) na 39 območjih Natura 2000 v Italiji in 3 v Sloveniji,
- vzreja močvirski sklednic v 7 vzrejnih centrih ter **ponovna naselitev v naravo**,
- **strokovna usposabljanja** za tehnike, upravljavce in prostovoljce,
- **priprava načrta za izboljšanje stanja populacij močvirske sklednice na nacionalni in čezmejni ravni med Italijo in Slovenijo**, ki bo zagotavljal usklajenost ukrepov za varstvo močvirske sklednice na vseh območjih, kjer je prisotna,
- **kampanja za obveščanje in ozaveščanje** širše javnosti ter skupnosti, ki živijo v bližini območij ponovne naselitve, in vseh deležnikov, vključenih v projekt.

Območja izvajanja ukrepov

www.urcaproemys.eu

Projekt sofinancira Evropska unija
v okviru programa LIFE.

Sofinancirano s pomočjo Instrumenta
za povezovanje Evrope Evropske unije

Vodilni
partner

Pridruženi
partnerji

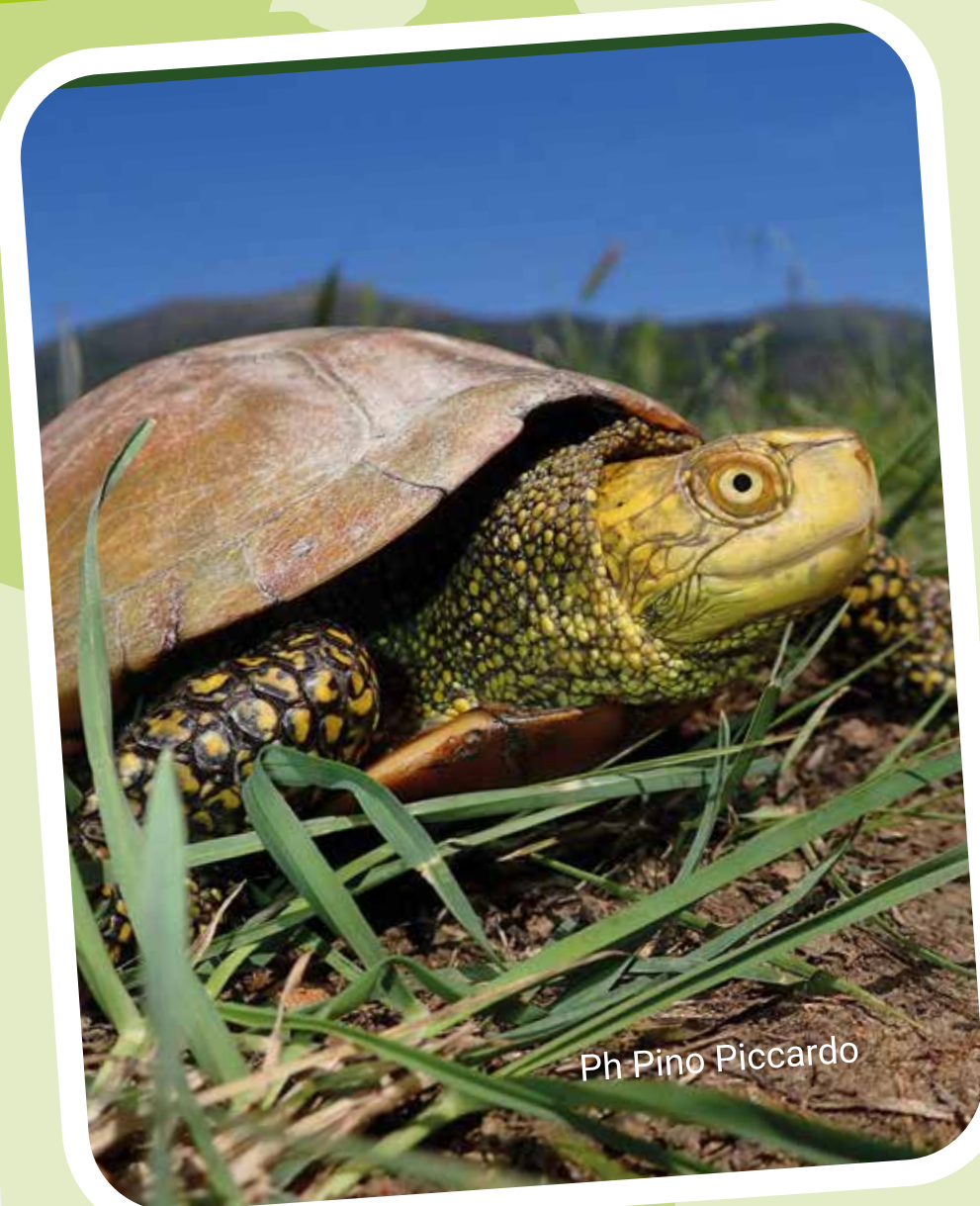

Ph Pino Piccardo

Tu živi močvirska sklednica

Osebna izkaznica

Ph Pino Piccardo

Ime: *Emys orbicularis*

Rojena: pred približno 220 milijoni let

V: južni Aziji

Bivališče: Srednja in južna Evropa, zahodna Azija, severna Afrika. V Italiji in Sloveniji je neenakomerno in razdrobljeno razširjena.

Habitat: mokrišča, kot so ribniki, jezera, reke in močvirja

Ima veliko skupnega s kačami, krokodili in kuščarji

Spada med plazilce in si z njimi deli skupne značilnosti:

- njena **koža** je trda in luskasta,
- njena telesna **temperatura** je odvisna od temperature zunanjega okolja (je ektotermna).

S čim se prehranjuje in kdo se prehranjuje z njo

Je vsejeda in se prehranjuje tako z rastlinsko hrano kot s hrano živalskega izvora. Plenilci, ki ropajo njena jajca in lovijo mladiče, so sesalci (lisice, jazbeci in podgane), ptice (vrane, šoje in galebi) ter nekatere ribe. **Odrasli osebki nimajo naravnih plenilcev** (razen človeka).

Kako se razmnožuje:

Samci in samice se razlikujejo po velikosti (odrasli samci so manjši od samic) ter obliki oklepa. Imajo notranjo oploditev, spolno zrelost pa dosežejo pri 5-6 letih. Samice običajno izležejo **5-6 jajc na leglo**. Odložijo jih v gnezdo, ki ga izkopljejo v tla, preden ga zapustijo pa ga prekrijejo z izkopano zemljo.

Mladiči se izvalijo po približno 90 do 100 dneh.

Ali ste vedeli, da:

- **močvirska sklednica običajno živi med 40 in 60 let**, izjemoma pa lahko doseže tudi 100 let,
- **močvirska sklednica hrane ne more pogoltniti brez vode**,
- **je spol mladičev odvisen od temperature:** če je ta nad 29 °C, se izležejo samice, če je pod 28 °C, se izležejo samci, če je vmesna, pa se lahko izležejo tako samci kot samice.

Ph Pino Piccardo

www.urcaproemys.eu

Projekt sofinancira Evropska unija
v okviru programa LIFE.

Sofinancirano s pomočjo Instrumenta
za povezovanje Evrope Evropske unije

Vodilni
partner

Pridruženi
partnerji

Ph Pino Piccardo

Močvirska sklednica je ogrožena!

Število **močvirskih sklednic** *Emys orbicularis* se je v zadnjem stoletju močno zmanjšalo, **preživele pa so na omejenih in razdrobljenih območjih**. Močvirska sklednica je zavarovana vrsta, vključena na prilogo II in IV Direktive 92/43/EGS o habitatih, trgovanje z njo pa je prepovedano z Bernsko konvencijo iz leta 1979. Na rdečem seznamu Svetovne zveze za varstvo narave (IUCN) je uvrščena med ogrožene vrste.

Grožnje

- **Spreminjanje, drobljenje in izginjanje naravnih habitatov zaradi onesnaževanja**, izsekavanja gozdnih površin v okolici mokrišč, melioracij in spreminjanja vodnih teles in okoliških kopenskih habitatov.
- **Vnos invazivnih tujerodnih želv**, ki z domorodnimi tekmujejo za hrano in mesta za sončenje.
- **Plenjenje** jajc, mladičev in mladih osebkov.
- **Izguba genetske identitete** populacij zaradi križanja osebkov, ki pripadajo različnim populacijam.
- **Pomanjkljivo usklajevanje ukrepov za ohranjanje vrste**.

Bodite pozorni na ti dve

Okrasna gizdavka *Trachemys scripta* je **invazivna tujerodna želva**, ki je bila dolgo najbolj priljubljena sladkovodna želva v trgovinah z živalmi. Med letoma 1989 in 1997 je bilo iz ZDA izvoženih več kot 52 milijonov osebkov. Hkrati pa je to tudi **plazilec, ki ga ljudje najpogosteje izpustijo v naravno okolje, kjer je tujerodna**. V primerjavi z domorodno močvirsko sklednico ima okrasna gizdavka ugodnejše konkurenčne lastnosti, saj je večja in agresivnejša.

Čeprav je trgovanje z njo zdaj prepovedano, okrasne gizdavke in druge eksotične želve, s katerimi se še vedno prosto trguje, **ljudje še kar naprej izpuščajo v naravne ekosisteme, ki jih naseljuje močvirska sklednica**.

Obstaja več podvrst okrasne gizdavke, med njimi sta tudi:

- **Rumenovratka** *Trachemys scripta scripta*, ki jo prepoznamo po tem, **da ima za očmi na obeh straneh glave vidno rumeno polmesečasto liso**.
- **Rdečevratka** *Trachemys scripta elegans*, ki jo prepoznamo po **podolgovatih rdečih pegah za očmi na obeh straneh glave**.

Ph Matteo Dal Zotto

Tujerodnih želv ne izpustite v naravo!

Če kupite želvo, ne pozabite, da lahko izpustitev želve v naravo povzroči njeno smrt, škodi biotski raznovrstnosti in je zakonsko prepovedana.

Če zanjo ne morete več skrbeti, ji poiščite novega lastnika.

Ph Vincenzo Ferri

Pomen območij Natura 2000

To območje je del **omrežja Natura 2000**, glavnega instrumenta politike Evropske unije za **ohranjanje biotske raznovrstnosti**.

Gre za **ekološko omrežje** na ravni Evropske unije, vzpostavljeno na podlagi Direktive 92/43/EGS o habitatih, **ki zagotavlja dolgoročno ohranjanje ogroženih ali redkih naravnih habitatov ter rastlinskih in živalskih vrst na ravni Unije**.

Natura 2000, ki pokriva več kot 18 % kopenskega območja Evropske unije in skoraj 6 % njenih morskih voda, **je največje usklajeno omrežje zavarovanih območij na svetu** ter nudi zatočišče in zaščito za najdragocenejše in najbolj ogrožene vrste in habitate v Evropi.

www.urcaproemys.eu

Projekt sofinancira Evropska unija
v okviru programa LIFE.

Sofinancirano s pomočjo Instrumenta
za povezovanje Evrope Evropske unije

Vodilni
partner

Pridruženi
partnerji

Ph Pino Piccardo